

(א) נבחרות ס, ג נבחרות סד, ג (ב) נבחרות סד, ג (ג) נבחרות סד, ג (ד) נבחרות סד, ג (ה) נבחרות סד, ג (ו) נבחרות סד, ג (ז) נבחרות סד, ג (ח) נבחרות סד, ג (ט) נבחרות סד, ג (י) נבחרות סד, ג (יא) נבחרות סד, ג (יב) נבחרות סד, ג (יג) נבחרות סד, ג (יד) נבחרות סד, ג (טו) נבחרות סד, ג (טז) נבחרות סד, ג (יז) נבחרות סד, ג (יח) נבחרות סד, ג (יט) נבחרות סד, ג (כ) נבחרות סד, ג (כא) נבחרות סד, ג (כב) נבחרות סד, ג (כג) נבחרות סד, ג (כד) נבחרות סד, ג (כה) נבחרות סד, ג (כו) נבחרות סד, ג (כז) נבחרות סד, ג (כח) נבחרות סד, ג (כט) נבחרות סד, ג (ל) נבחרות סד, ג

תורה אור השלם

- גם אהבתם גם שנאתם גם קנאתם כבר אברה ודלק אין להם עוד לעולם בכל אשר נעשה תחת השמש: קהלת ו 1
- הואיב תמו ורבות לנצח וערים נחשת אבר וזרם תהום: תהלים ו 1

אמר ליה האויב סמו חרבות לנלל. דמשמע אע"פ שכבר ממו חרבות לנלל ואין יפה להוירם: אפי' רבי דעניו הוה. הכא לא נהוג עונותא ימירא דאמר משום רבי מאיר ולא רצה לומר כהדיא אמר ר"מ: **סמי עדיף.** מי ששנה משנה וברייתא סדורין לו כנתינתן מהר סמי: **וחד אמר עוקר הרים.** דחריף ומפולפל כמורה אע"פ שאין משנה וברייתא סדורין לו כל כך: **רבי יוסף.** קרו ליה סמי לפי שהיו משניות וברייתות סדורות לו כנתינתן מהר סמי אלל לא היה מפולפל כרצה: **הכל לזיכין למי חטיא.** כלומר רב יוסף הוא מרי חטיא שמשנה וברייתא סדורין לו מפי השמועה כנתינתן מהר סמי דמשנה וברייתא אזהוין דהלכתא: **אומנא לזיטוס לא קרא.** שלא רצה לנהוג סכרה בעצמו כל אומן השנים שמלך רצה אפילו כהני שרבותא שלא רצה

לכניא שום אומן כמון כמון אלל כשהוא רוצה להקיף דס' היה האומן על לזיטוס דרבה ושם היה מקומו. ואם דגרסי שלא רצה לנהוג שרבות בעצמו כל אומן שנים שמלך רצה כלומר שלא היה לו פנאי להקיף עצמו אלל היה עוסק כל שעה כמורה לפני רבה: **חזייה לאצני דגסה רישא.** כלומר ראה לו הרמט ראש: **נחמני פסח.** ואמור דרשא דמשמא פסקו ליה רבנא. אצני קרו ליה נחמני

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

לא היה קרב אמר לו מי הם הללו שמימיהם אנו שותים ושמותם אין אנו מזכירים אמר ליה בני אדם שבקשו לעקור כבודך וכבוד בית אביך אמר ליה ג' גם אהבתם גם שנאתם גם קנאתם כבר אברה אמר ליה האויב תמו חרבות לנצח אמר ליה הני מלי היכא דאהנו מעשייהו רבנן לא אהנו מעשייהו הדר אתני ליה אמרו משום רבי מאיר אילו היה תמורה לא היה קרב אמר רבא אפילו רבי דענותא הוא תנא אמרו משום ר"מ אמר

ר"מ לא אמר רבי יוחנן פליגו בה רבן שמעון בן גמליאל ורבנן חד אמר סמי עדיף וחד אמר עוקר הרים עדיף ס' רב רבה עוקר הרים שלחו לתמן אויה מהם קודם שלחו להו סמי עדיף דאמר מר הכל צריכין למרי חטיא ואפילו הכי לא קביל רב יוסף עליה מלך רבה עשרין ותרתי שנין והדר מלך רב יוסף וכל שני דמלך רבה רב יוסף אפילו אומנא לביתיה לא חליף אביי ורבא ורבי זירא ורבה בר מתנה הוו יתבי והוו צריכי רישא אמרי כל דאמר מלתא ולא מפריד להו רישא דכולהו איפריך דאביי לא איפריך חזייה ס' רבה רישא א"ל נחמני פתח ואימא איבעיא להו רבי זירא ורבה בר רב מתנה הי מנייהו עדיף רבי זירא חריף ומקשה ורבה בר רב מתנה מתון ומסיק מאי תיקו:

הדרן עלך כהן משיח וסליקא לה מסכת הוריות

מנייהו מלתא (דכל הוה) נבחרות (נבחרות) אפרך ואילו דאביי לא אפרך חזייה רבא לאביי דגבה רישא. כלומר ראה לו הרמט ראש והוצלת פנים כחמת דלא אפרך ליה מלתא אמר ליה נחמני פתח ואימא דרוש לקמן דמן שמיא פסקי לך רבנא. ופי' רב האי נאח דיל' אדאבי נחמני שמו ומפרשי בכמה דוכתי כגמורא וטקט' (נן ד) רבנן דבר אחיהו דרבה בר נחמני הוה ותלמידיו וכיון דהוה שמו נחמני כשם אבוהי דרבה לא הוה קרא לו בכל שנותיו נחמני כשם אבוהי אלא הוה קרא ליה אביי בלשון ארמי כארם שקורא אבי וסליק ליה אביי. וכיון שהיה מן האבות והגדולה קרייה רבנן הכי עכ"ד ויל' אבעיא להו רבי זירא ורבה בר מתנה הי מנייהו עדיף. נפיק מניה להדיח דמתמי כוז ומצטרך עצמא לחד מנייהו ובעיא הי מנייהו עדיף. ודחשא מפרש (מוה) (מורה) דכלל חד מנייהו. ר' זירא חריף ומקשה מתוך פילפולא היה יורד להקשות ולתרוץ (מי לא) (מינו) הוה יורד לאסוקי משפעתא אליבא דהלכתא ורבה בר מתנה מתון ומסיק כלומר לא היה מפולפל וחריף כיכ להקשות ולתרוץ מיד אלא שוהה ומניין יפה עד דמסתלק ליה שמעת' אליבא דהלכתא מאי הי מנייהו עדיף וסלקא בתיקו:

הדרן עלך כהן משיח וסליקא לה מסכת הוריות

אפי' אומנא לביתיה לא קרא. הרבה מהמון עם חולקין לבית האומן להקיד דם. והנבחרים קוראים לאומן ובה לביתם וכי' השפיל עצמו שלא רצה לקרוא את האומן לביתו. ורב האי נאח פ"י כר' שלחו מהם סמי עדיף והשפיל רב יוסף בפני רבה ורצה לנהוג שורה כבוד ואפי' מקיף דם לא קרא אותו לביתו לפי שהיו עושין כל צרכי בביתו של רבה. והרמיה ויל' פ"י קר' חובלין שהשפיל רב יוסף את עצמו ולא רצה לנהוג שורה בפני רבה תנינא וכות ענותוהו עליו ועל אנשי ביתו שלא חלה אחד מהם כל חששן שמלך רבה ואפי' אומן להקיד דם לא קרא לביתו. והדין פירוש מסכתא לן: אביי ורבא ורב זירא ורבה בר מתנה הוו יתבי כמרידיו והוו צריכי רישא. כלומר היו צריכין לבנות ראש עליהם לאותה שעה כדי שישנה להם ויסודר להם משניות וברייתות והם יקשו לו והוא מתרץ ולפי שהיו כלם כחכמים ונבונים ואינם ליתות ראשית ולא אחד מהם כפוף לחבירו ולא היה אפשר לאחד מהם לבנות את השני כדי שלא יתקצו בו שליש או רביעי. לפיכך אמרו כל מאן דאמר מלתא ולא מפריד להו רישא. אמר כל חד

אחר השלמת המסכתא יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך

(*) הדרן עלך מסכת הוריות והדרן עלך. דעתן עלך מסכת הוריות ודעתן עלך. לא נתנשי מינך מסכת הוריות ולא תתנשי מינך לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאתי:

יאמר בן שלשה פעמים ואחר כך יאמר:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמתנונו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (*) חנינא בר פפא רמי בר פפא נחמן בר פפא אחאי בר פפא אבא מרי בר פפא רפרס בר פפא רביש בר פפא סורחב בר פפא אדא בר פפא דרו בר פפא:

הערב נא יי אלהינו את דברי תורתך בפנינו ובפיפיות עמך בית ישראל. ונהיה בלנו אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל בלנו יודעי שמך ולומדי תורתך: מאויכי תחכמני מצותיך כי לעולם היא לי: יהי לבי תמים בחקך למען לא אבוש: לעולם לא אשכח פקודיך כי גם חיייתי: ברוך אתה יי למדני חסיד: אמן אמן אמן סלה ועד:

מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו ששמת חלקנו מיושבי בית המדרש ולא שמת חלקנו מיושבי קרנות. שאנו משפיעים והם משפיעים. אנו משפיעים לדברי תורה והם משפיעים בטלים. אנו עמלים והם עמלים. אנו עמלים ומקבלים שכן והם עמלים ואין מקבלים שכן. אנו רצים והם רצים. אנו רצים לחיי העולם הבא והם רצים לבאר שחת. שנאמר ואתה אלהים תורידם לבאר שחת אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם ואני אבטח בך:

יהי רצון מלפניך יי אלהי בשם שערותני לסים מסכת הוריות בן תעורני להתחיל מסכתות וספרים אחרים ולסייםם ללמד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה. וזכות כל התנאים ואמוראים ותלמידי חכמים יעמוד לי ולזרעי שלא תמוש התורה מפי ומפי זרעי וזרע זרעי עד עולם. ותתקיים בי בהתהלך תנחא אותך בשכבך תשמר עליך והקיצות היא תשיחך. כי בי ירבו ימך ויוסיפו לך שנות חיים: אורך ימים בימינה בשמאלה עשר וקבדו: יי עוז לעמו יתן יי יברך את עמו בשלום:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא דהוא עתיד לאתחדתא. ולאחיא מתיא. ולאסקא לחיי עלקא. ולמבנא קרתא דירושלם, ולשכלל היכליה בגוה, ולמקער פולחנא נוכראה מארעא. ולאקבא פולחנא דשמיא לאתריה, וימליך קודשא בריך הוא במלכותיה ויקריה, ויצימח פרקנה ויקרב משיחא: בחייכוין ובזימכוין ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב. ואמרו אמן. יהא שמה רבא מקבך לעלם ולעלמי עלמיא. יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקדשא בריך הוא. לעלא מן כל ברכתא ושיירתא תשבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא. ואמרו אמן: על ישראל ועל רבנן, ועל תלמידיהוין ועל כל תלמידי תלמידיהוין, ועל כל מאן דעסקין באורייתא. די בארתא (קדישא) הדין ודי בכל אתר ואתר, יהא להון ולכוון שלמא רבא חנא וחסדא ורחמי וחיי אריבי ומזוני ריחי ופרקנא מן קדם אבדוהו די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל. ואמרו אמן: עושה שלום במרומי הוא ברחמי יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

(*) פ' הון על זה מתלה בס' החיים שחבר אחי הגאון מהר"ל מפראג בס' זכיות ח"א פ"ג
(**) ונקיטא וסוף תשובת הרמ"א ז"ל וכן בסוף י"ש כ"ג כחוד רמזים על הזכרת שמות הללון: